

Csáky Marianne

Eperjesi Ágnes

Keserue Zsolt

KissPál Szabolcs

Ravasz András

Szabics Ágnes

Várnai Gyula

LIGHTBOX

KISSPÁL SZABOLCS

VÁRNAI GYULA

CSÁI

KESERUE ZSOLT

- Csáky Marianne**
- Eperjesi Ágnes**
- Keserue Zsolt**
- KissPál Szabolcs**
- Ravasz András**
- Szabics Ágnes**
- Várnai Gyula**

LIGHTBOX

Lightbox
kiállítás a Videospace Budapestben
2007. november – 2008. január

művészek:
Csáky Marianne
Eperjesi Ágnes
Keserue Zsolt
KissPál Szabolcs
Ravasz András
Szabics Ágnes
Várnai Gyula

kurátor: Eike

művészettörténeti tanulmány:
Hegedüs Orsolya

Fotók: Kerekes Zoltán / Láthatár

kiadó:
Mind Print Kft. / Videospace Budapest
1092 Budapest, Ráday u. 56.
www.videospace.hu
www.mindprint.hu

a kiállítás támogatója:

nka

Nemzeti Kulturális Alapprogram

BELLÁK és Társai

IROKEZ

www.irokezcollection.hu

Kerekes Zoltán

VISUS
GRAFIKA

Hegedüs Orsolya

Világító-doboz-világ

A lightboxok a képek hátulról történő megvilágításának megoldására szolgáló installációs elemekként a fotográfiából és a köztéri reklámokból ismerősek számunkra. A kiállítás a lightbox képzőművészeti alkalmazásának irányait és lehetőségeit kívánja feltérképezni, s egyben felveti a lightboxnak mint önálló médiumnak a jelenlétét a kortárs művészetben. A kiállított tárgyak többé-kevésbé megtartják a hagyományos lightboxok formáját, azaz képből, valamint az annak megvilágítására szolgáló fényforrásból, és dobozból állnak. Fontos különbség azonban a nem-képzőművészeti lightboxokkal szemben az, hogy ezeknél a műveknél minden esetben összetartozik a kép és a doboz, elszakíthatatlan egységet alkotva: a doboz fényével teszi láthatóvá a képet, az pedig hol direkter, hol finomabban, de visszautal a dobozra. Vagyis a lightbox itt a művek médiuma, és nem pusztán instal-

lációs technika: maguk a tárgyak a műalkotások, és nem a rajtuk vagy általuk megjelenő képek.

A valódi fényvel és a megvilágítással mint eszközzel a villanyfény feltalálásáig leginkább csak az építészet élhetett képzőművészetben. Az elsődleges terep az építészek számára mindenkor az imádság helyszíne volt – a templomokban hol szűk nyílásokon át, misztikus homályt teremtve, hol akadálytalanul, megvilágosodást ígérve áramlott be az „isten fénye”. Az építészet tette lehetővé az első lightboxok megvalósulását is: a gótika korának technikai változtatása – a külső tartószerkezet alkalmazása – nyomán vált lehetővé a katedrálisok hatalmas üveglakainak megalkotása. A különbség a mai világító dobozokhoz képest mindössze annyi, hogy a hátulról megvilágított kép akkor látható, ha a „doboz” belsejében vagyunk.

A fény, illetve fényforrás a műalkotóelemként először a Bauhausban jelent meg – Moholy-Nagy László

1922-től végzett kísérleteket a végleges formájában 1930-ban megvalósított Fény-tér-modulátor elkészítéséhez. Az 1930-as években elterjedő neonvilágítást képzőművészeti alkotásokhoz az 1940-es években kezdték alkalmazni, Lucio Fontana 1946-ban Buenos Airesben kiadott Manifesto Blancojában a térbeli művészet egyik lehetséges alapanyagaként említi, ugyanabban az évben honfitársa Gyula Kosice a gyakorlatban is használ világító neonsöveket konstruktivisták szobrai létrehozásához. A 60-as években a minimalizmus fedezi fel újra a neont, fénylő objektumokat létrehozva, azt követően pedig az izzók, fénycsövek alkalmazása az environment- majd az installációművészet megjelenésével vált egyre elterjedtebbé.

A videóművészet kialakulásával jelenik meg (a gótika után újra) a hátulról világított kép a képzőművészetben, mely egyben gyökeres változást eredményez a befogadás mechanizmusában és attitűdjében. Boris Groys kiválóan mutat rá eme

változás egyik fontos aspektusára, amikor azt írja, hogy a kiállítási szituációban elhelyezett média-installációban az alkotó átveszi az uralmat a nézői tekintet felett, azáltal, hogy megszabja a mozgókép megtekintéséhez szükséges időt, és – ami szempontunkból érdekesebb – behatárolja a néző fizikai pozícióját is, mivel a művet megvilágító fényt a mű részévé teszi.¹ Másfelől, a tömegmédia korának mozgókép-fogyasztási szokásai is gyökeresen új percepciósi taktikákat vonnak maguk után, melyek nagyrészt a képi információ, a közvetített tartalom, illetve ezek egymásnak való megfeleltethetőségének folyamatos megkérdőjelezésében merülnek ki.

A lightbox, bár állóképek létrejöttének és formájának révén is a médiaművészet körébe tartozik, s ily módon vonatkoznak rá az ott használatos befogadási minták. Ráadásul mivel megjelenése a köztéri reklámképek külalakját idézi, a manipulatív szándék feltételezése természetes megközelítési módnak mondható.

A kiállításon bemutatott művek rendkívül változatos skálán mozognak aszerint, hogy miért és hogyan öltöttek lightbox-formát.

--- (A szöveg folytatódik az egyes műveknél.) ---

A kiállításon bemutatott, az elmúlt tíz évben készült alkotások tanúsítják a lightbox önálló műfajként való létezését, felhasználásának többirányú lehetőségeit, melyek talán a médiaművészet más területeihez képest szűkösebbek, ám művészi lelemény és kísérletező kedv révén továbbfejleszthetők. A válogatás alaposágának köszönhetően a médium hagyományos és formabontó alkalmazásainak bemutatásával műfaji határai is kijelölésre kerültek, melyek egyik oldalon a képzőművészeti fotó, a másikon pedig az installáció területe.

(Tanulmány, amelyből részletek hangzottak el a kiállításmegnyitón.)

¹ Boris Groys: Médiaművészet a múzeumban. Balkon 2006/1.

Eperjesi Ágnes

1964-ben született Budapesten.
Budapesten él és dolgozik.

A háztartási csomagolóanyagokról származó, felnagyított piktogramok mellett – melyek szinte már védjegyévé váltak –, munkái a videótól a lightboxig széles fotografiai és grafikai spektrumot ölelnek fel.

www.eperjesi.hu

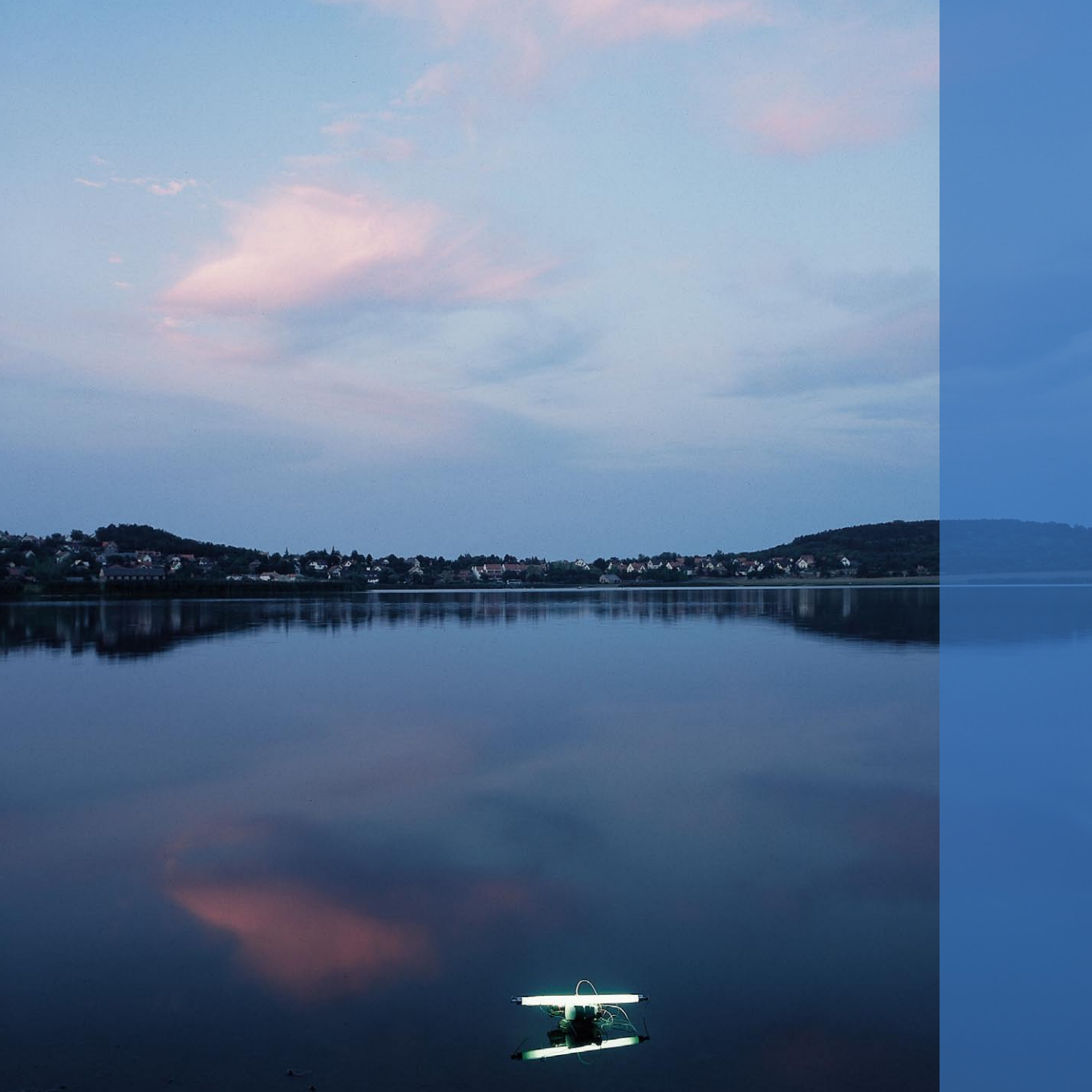
Több olyan alkotás van, mely esetében a lightbox a művész hosszabb távú programjának egyik megnyilvánulási formája. Ilyen Eperjesi Ágnes sorozata, amelynek darabjai emlékeztetnek a művész utóbbi években készített, alumíniumlemezre nagyított piktogramjaira. Ezekben a világító dobozokban azonban mozgó elemek vannak elrejtve, hogy segítségükkel meglevenedhessen a termékcsomagolásról felnagyított használati útmutató – a tej úgy zubog bele a fazékba, mint a kínai éttermek tarka képeinek vízesei.

Domestic trans **2004**

light box fémkeretben
forgótárcsa, 41x41x7cm, 3 db

KissPál Szabolcs

1967-ben született
Marosvásárhelyen.

Budapesten él és dolgozik.

Munkája a vizuális és hangjelenségek összetettségével foglalkozik, amit finoman kimunkált installációkban, videókban és képekben mutat be.

www.intermedia.c3.hu/~kspal

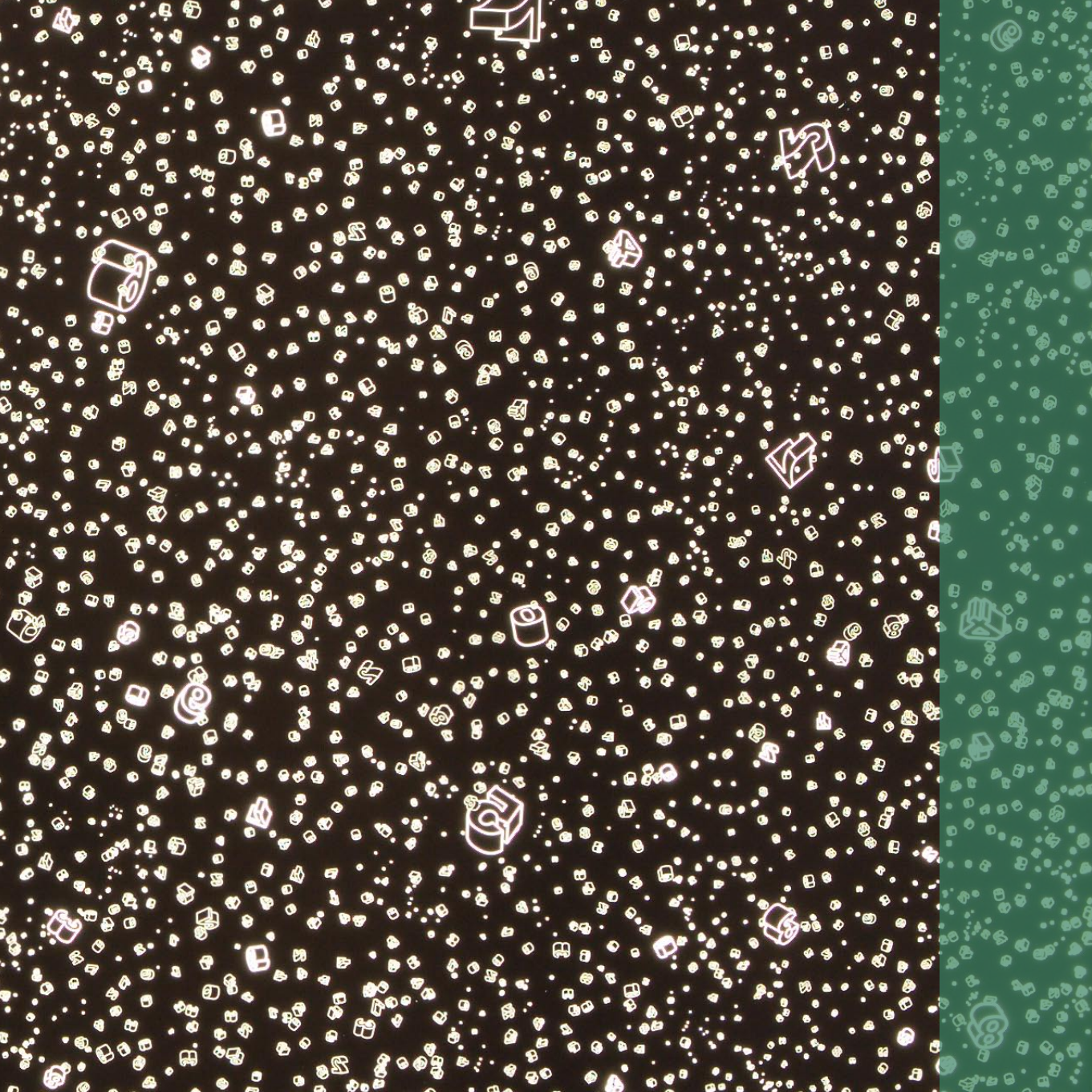
KissPál Szabolcsot jelen esetben is, mint több más munkájában, az illúzió foglalkoztatja. A „mintha” bizonytalansága különböző formákat öltve ismétlődik a műben: a táj tükröződik a vízben, amit a ráeső fény okoz, de ez ellentmondásba kerül azzal, hogy hátulról van megvilágítva; a vízben elhelyezett neoncsőről úgy véljük – tévesen –, hogy utólagosan lett a képbe szerkesztve; s ugyanerről a neonról azt is hihetjük, hogy a képet megvilágító fény forrása.

Lyukadó kép 1.
2005

light box fémkeretben
100x100x12cm

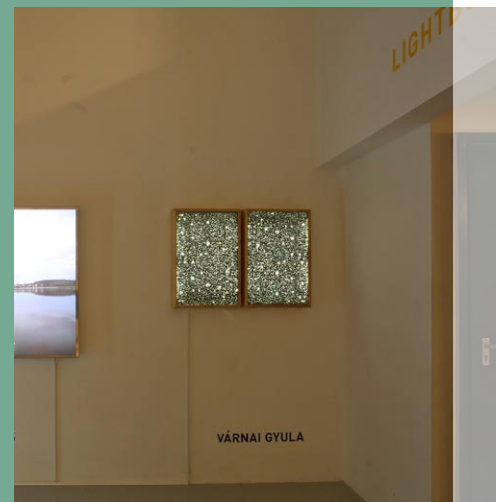
Várnai Gyula

Született 1956-ban Kazincbarcikán.
Dunaújvárosban él és dolgozik.

Művei fizikai jelenségek köré épülnek poétikus mélységgel és humorral. Mindenféle műfajjal, perspektívával, fényel, valamint hangokkal és zenével való játékos kísérletek, amelyek a valóságot sűrítik össze.

www.acbgaleria.hu

Várnai Gyula vetítéssel, számokkal, síkokkal és térrel folytatott vizsgálódásainak számos megvalósulása közül az egyiket láthatjuk, mely ez esetben éppen világító dobozok formáját öltötte, melyek egyúttal mintha egy másik világra, egy új dimenzióra nyíló ablakok volnának.

Téli rege 2007

light box fakeretben
67x46x10cm, 2 db.

Ravasz András

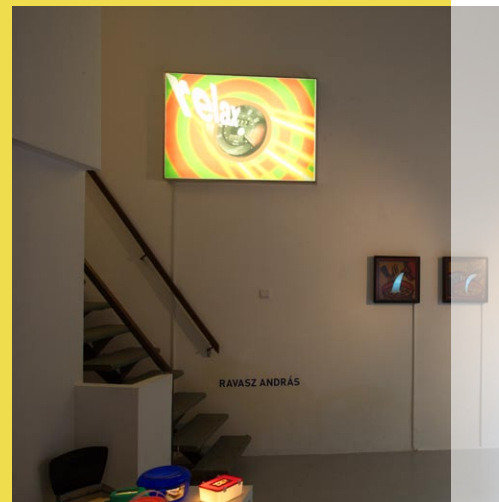
1959-ben született Budapesten.
Budapesten él és dolgozik.

A médiumok széles skáláját alkalmazza művészetében, többek közt hanginstallációk, kísérleti videók, fotók, rádióműsor. Legtöbb munkája az elektronikus hang és kép egymásra hatását vizsgálja. Műveinek gyakran meditatív kisugárzást kölcsönöz.

www.c3.hu/events/2005/pillanatkep/ravasz.html

www.lumu.hu/ludwig_h_e/oldal_2002/ravasz_e.htm

Ravasz András harsány, letagadhatatlanul '90-es évekbeli munkája a konzumkultúra kritikáját fogalmazza meg úgy, hogy közben kölcsönveszi annak formai megjelenését és hatásmechanizmusát: a kép a készültekor használatos reklámgrafikai trend szellemében lett megszerkesztve, s mindössze a reklámozni kívánt „termék” – jelen esetben idea – tekintetében tér el a hagyományos reklámképektől.

Relax 1997

light box fémkeretben,
91x130x10cm

Csáky Marianne

Budapesten született.
Budapesten és Brüsszelben él és dolgozik.

Egymásra épülő munkáiban újra felfedez olyan, a kortárs művészetben szokatlan, vagy feledésbe merülő technikákat, mint a fametszés, bőrművesség, fotónegatívak, melyeket képzeletéből, vagy saját múltjából származó elemekkel népesít be; az így létrejövő, posztmodern képi kollázsok személyes és erotikus ki nyilatkoztatásokat tárnak fel.

www.mariannecsaky.be

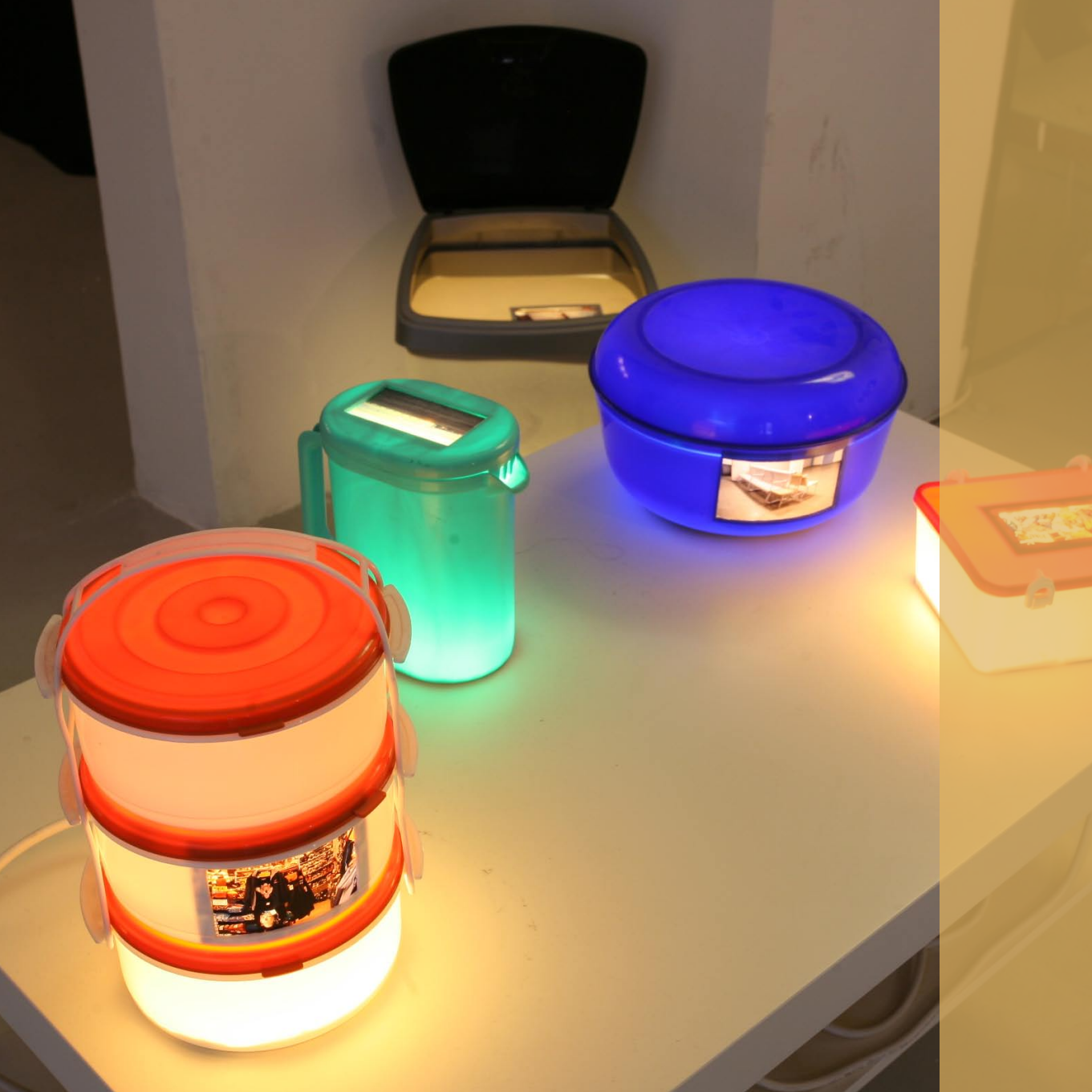
Csáky Marianne-nál a megjeleníteni kívánt kép az alkotás kiindulópontja, ennek bemutatására szolgál a lightbox-szerű képződmény, amelynek hagyományos anyaghasználata és technikai kivitelezése a fotónegatívak archaizáló technikájához illeszkedik. Valójában Csáky digitálisan montírozza össze nagyapja '60-as évekbeli családi jeleneteket ábrázoló fekete-fehér síkfilm-negatívjait és önmagát ábrázoló, színes technikával készült fotóinak negatívját, majd készít belőlük hagyományos technikával síkfilm-negatívokat. Ezek bemutatása mindenképpen hátulról világítást igényel, s bár a hozzájuk készült installáció formailag nem doboz, mégis lightbox, mert annak ellenére, hogy a fényforrás kívülről jön, a végeredmény mégiscsak egy hátulról világított kép, melyhez a fényt a mögé helyezett tükrök közvetítik.

Sommer Series 2007

6x9x6cm, üveg, tükör, ólomlemez,
alumíniumhuzal, 3 db.

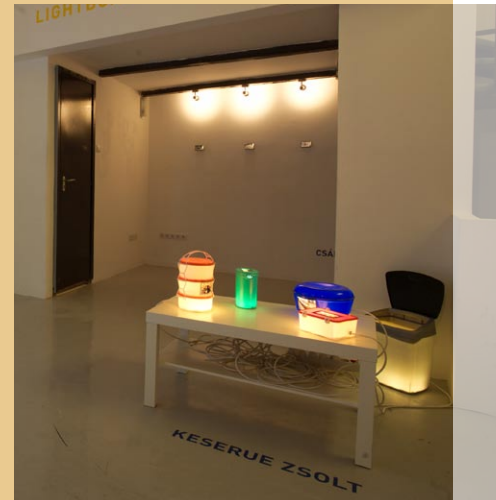
Keserue Zsolt

1968-ban született Budapesten.
Budapesten él és dolgozik.

Évek óta kísérletezik videóval és installációkkal, az utóbbi időben a film és a dokumentumfilm áll érdeklődése középpontjában. Munkái erős érzékenységet tükröznek saját környezete és a benne élő emberek iránt.

www.ica-d.hu/keserue

A két legrendhagyóbb formájú világító doboz Keserue Zsolt Empátia-sorozata, és Szabics Ágnes 29. számú Túlélési gyakorlata. Keserue a háztartásokban fellelhető műanyag dobozokba helyez fényforrást, hogy egy-egy néptelen közösségi teret ábrázoló fényképet világítson meg. Low-tech lightboxai az egyedinek és az általánosnak, az egyén magán- és közösségi szférájának problematikáját boncolgatják.

Empathy Boxes 2004

műanyag használati tárgyak,
villanykörte, fotó, különböző
méretek (kb. 25x25x50cm), 10 db.

Szabics Ágnes

1967-ban született Budapesten.
Budapesten él és dolgozik.

Az utóbbi években a „Túlélési gyakorlatok” jelentik munkássága gerincét; ezek általában nyilvános terekben létrehozott fotóinstallációk, melyek idővel eltűnnek. Többi fotómunkája is gyakorta helyspecifikus, környezetét is integráló.

www.net.hu/szabics

Szabics egy kirakat-lightboxot készített: a galéria felső ablakának két üvege közé helyezett el növényeket, melyeket mindkét oldalról fényáteresztő függöny takar, így bentről és kintről is csak a sziluettjük látható. A különös installáció egy hagyományos lakásablak függöny mögül látható növényeinek hétköznapi látványát tárja elénk, mely elválasztja, de össze is köti az otthont és a külvilágot. A mű a galerialátogatót és az utca emberét egyaránt meg kívánja szólítani, s egyben felveti a művészet-befogadó-művészeti intézmény hármas viszonyrendszerének aktuális kérdéseit.

29. túlélési gyakorlat 2007

helyspecifikus installáció – üveg,
lámpa, kaktuszok ablakban
(kb. 2x1,5x0,5m)

FIGHTBOX

